

ÅRSRAPPORT 2016

Forord

Likestilling handler om at mennesker skal ha samme muligheter, rettigheter og plikter, uavhengig av etnisitet, kjønn, funksjonsevne, religion, alder og seksuell orientering. Et likestilt samfunn er rettferdig, det er lønnsomt og til beste for gutter og jenter, kvinner og menn. Skal vi lykkes med dette arbeidet må det jobbes strategisk på alle samfunnsområder. Særlig viktig er det i kommunene, der folk bor og lever sine liv, og at kommunene tar tak i de reelle utfordringene.

I arbeidet med den andre regionale likestillingsmonitoren for Agder, fremkommer det at det tar tid å få til endringer og oppnå resultater. Formålet med monitoren er å se hvordan utviklingen har vært på ulike likestillingsrelevante områder på Agder. Vi har sett på statistikk som sier noe om kjønnslikestillingen innenfor ulike områder som arbeidsmarked, utdanning, familieliv og politiske verv i tidsperioden 2008-2015. Resultatet viser at Agderscorer dårligere enn landsgjennomsnittet på samtlige av områdene. Det ene unntaket er barnehagedekning for barn mellom 3 og 5 år.. Samtidig vil jeg fremheve at det skjer en positiv utvikling i Agder; vi er mer likestilte i 2015 enn i 2008 men, vi tar i liten grad innpå landsgjennomsnittet.

Skal Agder ta igjen resten av Norge må det et taktskifte til i likestillingsarbeidet.

Senter for likestilling har de senere år støttet ulike regionale prosjekter knyttet til etnisitet og arbeidsliv gjennom tildelinger av «såkornsmidler». Særlig spennende har det vært å følge prosjektet «Inpractice» som viser lokalt integreringsarbeid i Lindesnes kommune. Prosjektet skal bidra med videreutvikling av integreringen av flyktninger i et lokalt arbeids- og samfunnsliv. Det er viktig å forstå lokale forhold, holdninger og normer hos både kvinner og menn, for å kunne bidra til endring. Endringer skjer sjelden rask og rettlinjet, derfor er det viktig med god lokal forankring får å få til en målrettet utvikling fremover.

Senter for likestilling skal være en drivkraft for likestilling i regionen, og vi har i 2016 gjennomført ulike arrangementet og workshops. Blant annet hadde vi to arrangementer under Arendalsuken. I tillegg vektlegger vi å delta i nettverk, fagråd og referansegrupper til ulike prosjekter.

På vegne av senteret benytter jeg anledningen til å takke våre nordiske, nasjonale, regionale og kommunale samarbeidspartnere for et godt samarbeid gjennom året. I tillegg vil jeg også takke spesielt Fakultet for humaniora og pedagogikk for et godt og velfungert samarbeid gjennom ni år. Flottene kolleger må en lete lenge etter! I februar 2017 flyttet vi over til Fakultet for samfunnsvitenskap. Vi ser fram til å bli bedre kjent og videreutvikle vårt samarbeid med dere.

Åsta Lovise H. Einstabland
Leder, Senter for likestilling, Universitetet i Agder

1. INNLEDNING	3
ANSATTE VED SENTER FOR LIKESTILLING	3
<hr/>	
2. SENTERETS VISJON OG FORMÅL	3
SENTERETS VISJON	3
SENTERETS FORMÅL	3
<hr/>	
3. SENTERETS BIDRAG TIL FORSKNING	4
SENTERETS TEMATISKE FORSKNINGSSTRATEGI	4
SENTERETS ARBEID FOR OPPBYGGING AV ET REGIONALT FAG- OG FORSKNINGSMILJØ	4
<hr/>	
4. SENTERET SOM PÅDRIVER FOR LIKESTILLING I REGIONEN	7
ARRANGEMENTER OG PROSJEKTER	7
UNDERVISNING	9
SENTER FOR LIKESTILLING PÅ NETT OG SOSIALE MEDIER	9
<hr/>	
5. AKTIVITETER I 2016	10
SENTERETS ARRANGEMENTER I 2016	10
OPPDRAG	11
ANDRE AKTIVITETER I 2016	12
<hr/>	
6. PLANLAGTE AKTIVITETER I 2017	13
FORSKNING OG UTVIKLING	13
SØKNADER	13
ARRANGEMENTER OG AKTIVITETER	13

1. Innledning

Senter for likestilling er et samarbeid mellom Universitetet i Agder, Agderforskning og agderregionen. Arbeidet med senteret startet på initiativ fra Agderrådets likestillingsråd. Universitetsstyret vedtok å opprette senteret 13. februar 2008, og den formelle åpningen fant sted 11. september 2008. Den 22. februar 2012 vedtok universitetsstyret å gjøre Senter for likestilling om til et permanent senter ved universitetet. Fra 2008 og ut 2016 lå Senter for likestilling organisatorisk plassert under Fakultet for humaniora og pedagogikk ved Universitet i Agder. Fra 2017 vil senteret ligge under Fakultet for samfunnsvitenskap, men det vil fortsette å være et senter for hele universitetet og for universitetets randsone, samt for en mengde sentrale aktører i regionen.

Denne årsrapporten oppsummerer aktivitetene ved Senter for likestilling for året 2016.

Ansatte ved Senter for likestilling

Åsta Lovise Einstabland
Seniorrådgiver og leder av senteret

Monica Strand Korgerud
Førstekonsulent (januar 2016 - juni 2016)

Hanne Jørstad
Rådgiver (september 2016)

Allis Victoria Bjørlykke
Praktikant (oktober 2016 - mars 2017)

May-Linda Magnussen
Forsker (engasjert via Agderforskning)

I tillegg har senteret knyttet til seg flere forskere ved Universitetet i Agder og Agderforskning gjennom ulike prosjekter som sentret finansierer.

Åsta Lovise Einstabland, Monica Strand Korgerud, Hanne Jørstad og Allis Victoria Bjørlykke

2. Senterets visjon og formål

Senter for likestilling har et bredt formål som vektlegger både forsknings- og utviklingsaktiviteter. Dette setter oss i en særstilling nasjonalt. Senteret er utviklet på en grunnleggende idé om forskning som en sentral faktor i regional utvikling. Forskning er avgjørende for både problemforståelse og for utvikling av tiltak på likestillingsfeltet.

Senterets visjon

Senter for likestilling skal med sine aktiviteter bidra til at alle får flere reelle muligheter uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, og dermed får økt individuelt handlingsrom.

Senterets formål

Senter for likestilling skal samle og styrke forskning og kompetanse på kjønn og likestilling i Agder, styrke utdanning og formidling på dette feltet og være en drivkraft for økt likestilling i regionen. Det er en lav grad av kjønnslikestilling i Agder. Derfor skal Senter for likestilling ha et særskilt fokus på kjønnsbalansen på ulike regionale samfunnsarenaer.

Siden 2015 har Senter for likestilling jobbet ut i fra et bredt likestillingsperspektiv.

Diskrimineringsgrunnlagene og tematikk senteret jobber med er kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne, LHBTI og vold i nære relasjoner.

Senter for likestilling skal være en samarbeidsarena mellom forskning og utdanning knyttet til kjønn og likestilling, offentlig sektor, næringsliv og frivillig organisasjonsliv i regionen. Senteret skal styrke universitetets samfunnskontakt. Samarbeidet mellom de ulike partene skal bidra til å sikre målrettet, relevant og anvendbar forskning, praksisrettet utdanning og kompetanseheving om kjønn og likestilling, samt at utviklingsarbeid i regionen er tuftet på forskningsbasert kunnskap.

3. Senterets bidrag til forskning

Senter for likestilling skal bidra til å samle og styrke et fagmiljø på likestillings- og integreringsforskning i Agder. Samlingen og oppbyggingen av et regionalt forskningsmiljø - innlemmet i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk - skal danne den faglige kjernen som senterets andre aktiviteter springer ut fra. En sterk regional forskningskompetanse på kjønn, likestilling og inkludering er nødvendig for å kunne gjøre utviklingsarbeid og tiltak i regionen mer forskningsbasert.

Senterets formål sier at senterets forskningsaktiviteter skal spenne over hele FoU-kjeden, fra grunnforskning på den ene siden til forskningsbasert rådgivning på den andre. Senteret skal prioritere forskning med både vitenskapelig og samfunnsmessig relevans. Forskning som gir anvendbar kunnskap om landsdelens likestillingsutfordringer skal vektlegges. Senteret skal videre samordne informasjon om ulike likestillingsprosjekter og aktiviteter i regionen og være en arena for utvikling og koordinering av større FoU-prosjekter.

Universitetet i Agder ønsker å få i gang en akademisk dugnad for flyktninger. De har bedt om innspill fra Universitetet i Agders fagmiljø om forslag til ulike tiltak for å møte en utfordrende situasjon nasjonalt og regionalt. Forskningsgruppen «Mobilitet, kultur og kjønn» har i samarbeid med Senter for likestilling og Agderforskning flere prosjekter med fokus på integreringsspørsmål. Disse har mottatt frømidler fra Senteret. Prosjektene er også finansiert av Agderforskning, IMDi Sør, Fylkesmannen i Vest-Agder, Regionale Forskningsfond Agder, Lindesnesfondet, Sørlandets kompetansefond og Aust-Agder utviklings- og kompetansefond. Prosjektene vil bli nærmere omtalt nedenfor.

Senterets tematiske forskningsstrategi

I 2014 ble en ny forskningsstrategi, den andre i Senter for likestillings historie, utarbeidet. Det ble gjort i tett dialog med forskere som jobber med kjønn, kjønnslikestilling, etniske minoriteter og inkludering av etniske minoriteter. Strategien er utarbeidet i skjæringspunktet mellom Agders særlige likestillingsutfordringer, senterets formål, de forskerne som er tilknyttet eller kan tilknyttes senteret og som befinner seg i regionen, og hva der antas å være interesse og betalingsvilje for i Senter for likestillings omverden. De prioriterte tematiske områdene for årene fremover, er:

- Yrkesaktivitet, kvalifisering og utdanningsløp
- Levekår

Bakgrunn for valget av disse områdene kan dere lese mer om under senterets nettside om forskningsstrategi. Senter for likestilling vil i fremtiden tilrettelegge for mer forskningssamarbeid, flere forskningsprosjekter og mer forskningsformidling ut i regionen. Fokus vil ligge på kjønn, etnisitet, funksjonsevne, vold i nære relasjoner og seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Ultimo 2014 utlyste Senter for likestilling frømidler til forskning innenfor nevnte diskrimineringsgrunnlag og tematikk. I løpet av 2015 mottok senteret tre søknader på disse frømidlene. Alle ble innvilget. Forskningsprosjektene omhandler deltid, politikk og samfunnsdeltakelse, minoriteter og arbeidstilknytning. Prosjektene skal etter planen vare fra 2015 og ut 2017. Prosjektene er ytterligere beskrevet nedenfor.

Senter for likestilling har bidratt med økonomisk støtte og med arbeid inn i flere forskningsprosjekter i regionen. I løpet av 2015 styrket vi vårt fokus på etnisitet og vårt samarbeid med Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging ved Universitetet i Agder.

Senterets arbeid for oppbygging av et regionalt fag- og forskningsmiljø

Senter for likestilling har bidratt med økonomisk støtte og med arbeid inn i flere forskningsprosjekter i regionen. Siden 2015 styrket vi vårt fokus på etnisitet og vårt samarbeid med Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging ved Universitetet i Agder.

Forskningsprosjekter

Nordisk likestillingspolitikk et europeiseringsperspektiv

Senteret har fått midler fra NIKK (Nordisk information för kunnskap om kön, Nordisk ministerråd) til å holde en to-dagerskonferanse, to nettverkssamlinger og produsere en vitenskapelig publikasjon for å belyse nordisk likestillingspolitikk i forhold til europeisering, og omvendt europeisk likestillingspolitikk i forhold til nordiske modeller. Med disse aktivitetene ønsker senteret og Universitetet i Agder å blant annet øke kunnskapen og skape debatt om moderne likestillingspolitikk. Prosjektet har med noen av de fremste nordiske forskerne på nordisk og europeisk likestillingspolitikk, tilknyttet universiteter i Norge, Sverige, Danmark og Island. Arbeidet med prosjektet startet i 2015, og vil fortsette ut 2017. I 2016 ble det holdt to nettverkssamlinger, en på Universitet i Agder og en på Universitetet i København. I 2017 vil vi arrangere en to-dagers konferanse og fortsette arbeidet med den vitenskapelige publikasjonen, en bok bestående av artikler skrevet av forskerne i

nettverket. Boken vil bli gitt ut av Routledge i 2018. Forskere som er med i prosjektet er

- Knut Dørum, Zuzana Murdoch og Laila Nordstrand Berg fra Universitetet i Agder.
- Kirsten Ketscher fra Universitetet i København.
- Berit Brandth, Siri Øyslebø Sørensen og Elin Kvande fra NTNU.
- Stine Thidemann Faber, Helene Pristed Nielsen og Lise Rolandsen Agustin fra Aalborg Universitet.
- Åsa-Karin Engstrand, Roger Klinth og Anna Malmquist fra Linköpings Universitet.
- Jan Erik Grindheim, Leder for Europabevegelsen;
- Hrefna Fridriksdottir fra University of Iceland

Kirsten Ketscher under nettverksamling i Kristiansand.

Kjønnsbalanse ved Universitetet i Agder Norges forskningsråd har bevilget 4,5 millioner kroner i støtte til prosjektet «Økt kjønnsbalanse ved Universitetet i Agder». Prosjektet startet sommeren 2015 og vil vare til sommeren 2018. Målet er økt kjønnsbalanse blant professorer og forskningsledere. Senter for likestilling og Agderforskning bidrar inn i dette prosjektet på ulike måter.

Kunnskap om mangfoldledelse på Agder På oppdraget fra Seema AS og Virke skal Senteret for likestilling og Agderforskning, ved Migle Helmersen, kartlegge kunnskap om mangfoldledelse på Agder. Seema As og Virke driver i sammen VS-Humentor som er et mentorprogram basert på mangfoldledelse. Det vil bli gjennomført tre fokusgruppeintervjuer med deltagere fra offentlige og private virksomheter samt mentorer i VS-Humentor. Arbeidet startet høsten 2016 og vil ferdigstilles innen våren 2017.

De følgende prosjekter er alle mottaker av frømidler fra Senteret og er en del av Universitetet i Agder og forskningsgruppen «Mobilitet, kultur og kjønn» sin akademisk dugnad for flyktninger:

Æreskultur på Agder

Agderforskning ved May-Linda Magnussen og Minela Kosuta har gjennomført et forprosjekt om æreskultur som er delfinansiert av Senter for likestilling. I dette prosjektet har de intervjuet fire yngre kvinner med innvandrerforeldre som på ulike måter opplever utfordringer i hverdagen på grunn av forventninger knyttet til å være en ærbar kvinne. Foreløpige funn fra prosjektet er formidlet i likestillingsforum. I 2017 vil det søkes ytterligere FoU-midler til denne tematikken.

Frivillig sektor som integreringsaktør Hanne Haaland og Hege Wallevik ved Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging ved Universitetet i Agder gjennomfører et prosjekt om frivillighetens rolle i integreringsarbeidet. Prosjektet er finansiert av Senter for likestilling. Sammenfallet mellom stor tilstrømming av flyktninger og økende arbeidsledighet gir grunnlag for en diskusjon om integrasjonsarbeidets kostnader og aktører. Som del av denne diskusjonen blir frivillig sektor i stadig økende grad nevnt som aktør på integrasjonsfeltet. Frivillig sektor kan spille en viktig rolle i integreringsarbeidet, ikke bare fordi det gir en arbeidsdeling i forhold til det offentlige, men også fordi frivillig sektor dekker opp for manglende sosiale fellesskap etterspurt av mange innvandrere. I dette prosjektet ble fokus innledningsvis rettet mot innvandrerkvinner da denne gruppen ofte regnes som den vanskeligste å integrere - både i arbeidsliv og samfunnsliv generelt. Gjennom feltarbeid og analyser har man i prosjektet også valgt å inkludere menn. Dette fordi mye av det frivillige arbeidet rettes mot kvinner med det resultat at menn kan oppleve ekskludering. I prosjektet har man tatt høyde for å forstå hvor flyktninger kommer fra og hvor de har vært underveis. I prosjektet er man dermed opptatt av flyktningers møter med frivillighet i Norge, men det er også et fokus på møter med frivillighet underveis. Feltarbeid er pågående både i små kommuner i Vest-Agder, samt på Lesbos. Prosjektet løper i 2016/2017 med midler fra 2015-budsjettet.

En pilotstudie av afghanske kvinners prosess med å komme i lønnet arbeid i Lindesnes kommune

Prosjektet ble finansiert av Agderforskning, Senter for likestilling ved Universitetet i Agder, IMDi Sør og av Fylkemannen i Vest-Agder, og gjennomført av May-Linda Magnussen og Ingunn Kvamme i regi av Agderforskning. I prosjektet har det vært gjennomført fokusgruppe- og enkeltintervjuer med afghanske kvinner i kommunen samt intervjuer med den kommunale flyktningetjenesten. Studien viste

at flyktningetjenesten utgjør både en inngangsport til, og et nav i, et mangfoldig nettverk av tillitspregede relasjoner mot andre deler av offentlig sektor, mot privat sektor og mot sivil sektor. Funn fra prosjektet er formidlet muntlig i likestillingsforum og også publisert i boka *Applied Social Science in a Regional Knowledge System, Balancing Validity, Meaning and Convenience* (2016), redigert av Hans Christian Garmann Johnsen, Elisabet Hauge, May-Linda Magnussen og Richard Ennals.

Minoritetskvinner og lønnsarbeid:
Følgforskning av prosjektet «Jobbsjansen» i Lyngdal kommune.

Hanne Haaland og Hege Wallevik ved Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging gjennomførte i 2013-2015 et forskningsprosjekt på innvandrerkvinner og arbeid. Forskningsprosjekter ser på tiltaket «Jobbsjansen» - et IMDi-finansiert tiltak som har som formål å få minoritetskvinner som har stått utenfor arbeidslivet og NAVs støtteordninger i lang tid, inn i lønnet arbeid. I prosjektet er deltakende kvinner samt de ulike aktørene kvinnene relaterer til i fokus. Prosjektet er kvalitativt innrettet med en etnografisk tilnærming samt at det er gjennomført mer systematiske intervjuer. Forskningsprosjektet ble finansiert av Agderforskning og Senter for likestilling ved Universitetet i Agder. Forskingen er presentert på konferanser og seminarer og deler av materialet er også publisert i en bok: Haaland, H. and Wallevik, H. (2016) «Comparative reflection» i Garman-Johnsen et. al. (2016) *Applied Social Science Research in a Regional Knowledge System: Balancing Validity, Meaning and Convenience*. Routledge: London.

Kjønn, religion og deltid

Irene Trysnes fra Universitetet i Agder og Ingunn Folkestad Breistein fra Ansgar Teologiske Høgskole og som er Professor II ved Universitetet i Agder, gjennomfører et prosjekt hvor de undersøker begrunnelser for deltid. Forskerne ønsker å få tak i informantenes historier om det gode liv, om arbeid, familie og livstolkning. De er spesielt opptatt av hvordan religiøs eller ikke-religiøs tilknytning har spilt en rolle for deres valg og på hvilken måte religiøst engasjement og tro kan brukes som forklaring på deres valg. Det har blitt gjennomført dybdeintervjuer med 10 kvinner med ulik religiøs tilhørighet. Forskerne har også innhentet og analysert avisartikler om deltid i sørlandspresen. I 2016 ble det holdt et Likestillingsforum hvor prosjektet ble presentert og det arbeides med artikler som forventes publisert i løpet av 2017/ tidlig i 2018.

Integration as emplaced practice - Inpractice
Agderforskning startet våren 2016 opp et prosjekt om lokalt integreringsarbeid. Prosjektet skal studere og bidra til å videreutvikle integreringen av

flyktninger i lokalt arbeids- og samfunnsliv i Lindesnes kommune, bidra til integrering av arbeids- og familiemigranter og skal også ha overføringsverdi til andre kommuner. Lindesnes kommune er den viktigste samarbeidspartneren i prosjektet. Forskere som er involvert i prosjektet er May-Linda Magnussen fra Agderforskning/Universitetet i Agder, Hanne Sortevik Haaland og Hege B. Wallevik fra Universitetet i Agder og Maja P. Frykman fra Malmö Universitet. For 2017 planlegges det en workshop for Lindesnes kommune om integrering og forskerne kommer med innspill til kommunens integreringsarbeid. Det planlegges også en samling for Lindesnes- og Listerregionen på temaet integrering. Prosjektet er finansiert av Regionale forskningsfond Agder, Lindesnesfondet, Agderforskning og Senter for likestilling og vil fullføres våren 2017.

Forskerforum

Forskerforum er en møteplass for lokale kjønns- og likestillingsforskere, forskere med interesse for kjønns- og likestillingsperspektiver, samt masterstudenter og stipendiater som jobber med kjønns- eller likestillingsperspektiver. Forumet skal virke fagmiljøbyggende. I 2016 ble det avholdt tre forskerforum i senterets regi, ledet av May-Linda Magnussen fra Agderforskning.

Annet forskningsrelatert arbeid og samarbeid

Senter for likestilling ved Åsta Lovise Einstabland deltar i Nasjonalt fagråd for kvinne- og kjønnsforskning som et samarbeidsorgan for de relevante faglige enhetene ved universitetene og for tilsvarende fagmiljø ved andre høyskoler. Under Arendalsuka i 2016 samarbeidet senteret med Kilden kjønnsforskning.no om et felles arrangement med tittelen *Likestilling - Alles ansvar, hvem tar jobben?* Senteret er også med på å utvikle etter- og videreutdanningskurset *Kompetanse for mangfold*. **Både arrangementet og EVU'en er beskrevet nedenfor.**

Panel-debatt under arrangementet Likestilling - Alles ansvar, hvem tar jobben? på Arendalsuka.

4. Senteret som pådriver for likestilling i regionen

Senter for likestilling skal være en drivkraft for likestilling i regionen. Forskning om kjønn og likestilling skal være grunnlaget for senterets rolle som pådriver. Senteret er en likestillingspådriver ved å lage møteplasser mellom forskning og praksis på det brede likestillingsfeltet. Senteret skal drive systematisk kompetanseheving på feltet, bidra inn i likestillingsstudiet ved Universitetet i Agder, samordne, synliggjøre og delta i likestillingsaktiviteter og prosjekter i regionen og ved å bidra til og i offentlig debatt om kjønn og likestilling.

Arrangementer og prosjekter

Til sammen har vi hatt over 750 deltakere fordelt på 16 ulike arrangementer i regi av enten senteret alene, eller i samarbeid med andre. Disse arrangementene er viktige verktøy i senterets arbeid med å være en drivkraft for likestilling i regionen. Gjennom 2016 har senteret også deltatt på flere likestillingsaktiviteter og møter i regi av regionale og nasjonale samarbeidspartnere, og har slik fremmet et likestillingsperspektiv i mange ulike regionale og nasjonale fora. En oversikt over alle arrangementer og aktiviteter følger i neste kapittel. Nedenfor er en beskrivelse av noen aktiviteter fra 2016 som senteret ønsker å trekke frem.

Likestillingsforum

Senteret har noen faste løpende arrangementer hvert år, og Likestillingsforum er blant disse. Likestillingsforum startet opp høsten 2008, og skal være en møteplass mellom forskning og praksis. Her presenteres og diskuteres aktuell og relevant forskning på en mer populærvitenskapelig måte enn det som er tilfelle med Forskerforum. Likestillingsforum skal gi forskningsbasert kompetanseheving til regionen samt legge til rette for systematisk nettverksbygging, informasjonsspredning, samordning av likestillingsarbeid og ide- og prosjektutvikling. I 2016 har det vært arrangert tre slike forum.

Heltidsnettverk i Agder

I 2015 startet Senter for likestilling og Agderforskning opp *Heltidsnettverket i Agder*. Nettverket bygde på erfaringer fra det nasjonale prosjektet *Likestilte kommuner*, som ble finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet. *Heltidsnettverket i Agder* hadde som formål å redusere deltidsarbeid i helse- og omsorgssektoren i kommunene i Agder. Nettverket skulle være forsknings- og kunnskapsbasert. Kommunene skulle selv, eller i samarbeid med Senter for likestilling og Agderforskning, innhente kunnskap om egne utfordringer. Under nettverkssamlingene skulle kommunene få faglig påfyll fra relevante forskere

samt tilrettelegge for diskusjoner rundt heltidsarbeidet som skjer i kommunene. I 2016 ble det holdt en nettverkssamling i mars. Ettersom Fylkeskommunene i Agder har opprettet et lignende nettverk blant kommunene i Agder, *Heltidskultur på Sørlandet*, har Senteret for likestilling og Agderforskning lagt ned Heltidsnettverket i Agder. Vi oppfordrer kommuner som er interesserte i å være del av et nettverk om heltid til å ta kontakt med dem.

Mangfoldsmarkeringen

Universitetet i Agder etterstreber å være et ikke-diskriminerende universitet, og ønsker at alle skal føle seg inkludert og velkommen som ansatt og student. I august arrangerte derfor Senter for likestilling, Studentskipnaden i Agder (SIA), Tilretteleggingskontoret ved Universitetet i Agder og Kafe Campus *Mangfoldsmarkeringen* i studentkantina på Universitetet i Agder, Campus Kristiansand. Arrangementet ble holdt under Skeive Sørlandsdager. Senteret jobber for at Mangfoldsmarkeringen skal bli et årlig arrangement på begynnelsen av studiestart.

Under Mangfoldsmarkering ble det flagget med Pride-flagget på Universitetet i Agder.

Arendalsuka

Arendalsuka er et av årets viktige arrangementer for samfunnsdebatt og utforming av politikk. Senter for likestilling var tilstede og bidro med to arrangementer: *Likestilling - Alles ansvar, hvem tar jobben?* arrangert i samarbeid med Kilden kjønnsforskning.no og *Hverdagsintegrering - Hva skal til?* arrangert i samarbeid med Agderforskning, Universitetet i Agder og IMDi. Begge arrangementet genererte viktige diskusjoner og var godt besøkt.

Agder for alle

Senteret for likestilling sitter i arbeidsgruppen til Agder for alle, et nettverk som skal være en pådriver for å utvikle Agder som en åpen, inkluderende og internasjonalt rettet landsdel. Nettverket arrangerer både nettverkssamlinger med faglig påfyll, og InspirasjonsKilden, et arrangement med aktuelle foredrag og debatter innen det interkulturelle feltet. For senteret er det viktig å bidra til Agder for alles arbeid da nettverket utgjør en viktig møteplass for fagmiljøer og organisasjoner som jobber med inkludering på Agder.

Likestillingskonferansen

Onsdag 16. november ble årets regionale likestillingskonferanse arrangert på Universitetet i Agder. Med over 225 deltagere er Likestillingskonferansen 2016 det best besøkte i konferansens historie. Årets tema var «Under huden - kulturutfordringer og diskriminering». Nancy Herz fra «De skamløse jentene», forfatteren og samfunnsdebattanten Amal Aden og Huthayfa Hussam, som er leder for Muslimske Ungdom delte personlige erfaringer og ytringer om kulturutfordringer. Joseph Salomonsen fra IMDi, Professor Aslaug Kristiansand og Professor Anne Ryen fra Universitetet i Agder bidro med faglige innspill, og May-Lene Noddeland, ungdomssekretær fra LO Agder og Clare Jortveit fra NHO diskuterte arbeid og integrering. Martha Malkari og Alan Maklari fortalte sin personlige historie om møte med Norge og utfordringene med å komme i jobb. Hilde Sandvik var konferansier. Likestillingskonferansen 2016 ble arrangert av Universitetet i Agder, Aust-Agder Fylkeskommune, Vest-Agder Fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Senter for likestilling, Sparebanken Sør, NGO Agder, KS, LO Agder, Norsk Tjenestemannslag, Forskerforbundet, og Parat. Likestillingskonferansen var nominert til Markedsføringsprisen for Aust-Agder under kategorien «Til hederlig omtalte».

Utvikling av standard for mangfoldledelse

Høsten 2016 ble senteret med i standardiseringskomiteen for standard for mangfoldledelse etter invitasjon fra Seema AS. Arbeidet ledes av Standard Norge. Målet er å utvikle en norsk standard for mangfoldledelse innen 2017/2018.

Foredrag for Tsjekkias parlament

I januar var Senteret for Likestilling ved Åsta Lovise H. Einstabland invitert til Praha for å holde et foredrag om kvinner og politiskrepresentasjon i Norge. Foredraget ble holdt under konferansen *How*

to support a balance of women and men in politics? Konferansen ble arrangert av *Senat Committee on Education, Science, Culture, Human Rights and Petitions of the Parliament of Czech Republic*, i samarbeid med Fórum 50% og o.p.s. Konferansen ble finansiert av EØS-midler.

Nancy Herz fra «De skamløse jentene» holdt foredrag under Likestillingskonferansen

Fagdag om seksualitetsundervisning

Tirsdag, 15. november ble det arrangert en fagdag om seksualitetsundervisning på Universitetet i Agder. Arrangementet var et samarbeid mellom senteret, Sex og Politikk, Rosa kompetanse i FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Songdalen kommune, Amatea, I Do Diversity og Kristiansand kommune. Fagdagen var gratis og var primært rettet mot lærere, helsepersonell og andre som snakker med barn og unge. Med 119 deltagere er det tydelig at fagdagen tok opp viktige temaer og dekket etterspørsel om kompetanseheving i seksualitetsundervisning. Formålet med kurset var å bidra til lett tilgjengelighet til kunnskap om seksualitet og handlingskompetanse i seksuelle situasjoner og relasjoner for unge. Kurset skulle også gi undervisere et gratis og lett anvendelig materiell til undervisning om seksualitet, i tråd med mål i læreplaner og til generell del av læreplanverket og opplæringsloven. Dette er et tilbud som senteret ønsker å videreutvikle i 2017.

Undervisning

Likestillingsstudiet

Senter for likestilling har en sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av Universitetet i Agders halvårsstudie i likestilling. Likestillingsstudiet gir 30 studiepoeng og går i vårsemesteret. Studiet inneholder følgende moduler:

Likestilling: Et offentlig og privat ansvar (10 p)
Likestilling: Sosialisering og kjønnsroller (10 p)
Likestilling: Organisasjon og ledelse (10 p)

I tillegg underviser senteret om likestilling for ca. 40 NORSEC (Norwegian Society, Education and Culture)-studenter. NORSEC tilbys til utvekslingsstudenter ved Universitetet i Agder og skal gi dem et innblikk i norsk kultur- og samfunnsliv.

Etter- og videreutdanningskurs

I 2016 har senteret vært med på å utvikle etter- og videreutdanningskurset *Kompetanse for mangfold*. Kurset er et tilbud til barnehager og skoler for å øke deres kompetanse innenfor det flerkulturelle område. Kurset består av to moduler: *Flerkulturell forståelse* og *Mobilitet og kulturell kompleksitet* som begge gir 15 studiepoeng. Flerkulturell forståelse har oppstart våren 2017 mens Mobilitet og kulturell kompleksitet startet høsten 2017. Senteret vil undervise om likestilling i et mangfoldsperspektiv i skoler og barnehager i løpet av høsten.

Utdanningsstipend

I 2015 og 2016 lyste senteret, i samarbeid med Institutt for religion, filosofi og historie, ut stipend til studenter som skriver masteroppgave om temaer som er knyttet opp mot følgende to satsninger:

- LHBT feltet med fokus på «Skeiv historie på Sørlandet».
- Nordisk likestillingspolitikk og betydning av EU' politikk på området.

Alle studenter som er tilknyttet Universitetet i Agder kunne søke.

I løpet av 2016 har senteret tildelt to studenter stipend, ett til hvert satsningsområde. Thea Lyssand, som tar master i sosiologi og sosialt arbeid, fikk tildelt stipendet «LHBT feltet med fokus på Skeiv historie på Sørlandet». Thea Lyssand vil se på hvordan sosialarbeidere ansatt i ungdomsskoler i Stavanger jobber med temaer knyttet til seksuell orientering og kjønnsidentitet. Lyssand har valgt ut skoler i Stavanger da det var utfordrende å finne skoler på Sørlandet som jobbet bevisst med LHBT. Kristine Miland, som tar master i statsvitenskap, fikk tildelt stipendet for nordisk likestillingspolitikk og **betydningen av EU' politikk på området**. Stipendet er en del av prosjektet Nordisk likestillingspolitikk i et europeiseringsperspektiv. Kristine Miland skriver om temaet kjønnsbalanse i academia med fokus på veien til professorkompetanse. Hun vil undersøke om professorproduseringssystemet oppfattes og oppleves likt for kvinner og menn.

Senter for likestilling på nett og sosiale medier

Senterets nettside (www.senterforlikestilling.org) er helt sentral i Senter for likestillings sin pådriverrolle for likestilling. Nettsiden tjener flere formål; nyheter, arrangementer, kunnskapsbank om likestillingsarbeid, omtale av forskningsaktivitet, gjesteblogg og generell informasjon om senteret.

Senteret sender ut nyhetsbrev til over 400 abonnenter og har en aktiv facebookside med over 630 følgere. Siden brukes for å dele egne og andres arrangementer samt aktuell og relevant informasjon og nyheter. I tillegg fikk senteret i siste halvdel av 2016 en instagramprofil som har 85 følgere. Både facebook og instagram brukes aktivt for å bygge nettverk.

Besøk hos Movisie i Nederland

Dialogmøte med Likestillingscenteret, LHBTI-senteret og KUN

Sveriges Kommuner och Landsting utstilling.

5. Aktiviteter i 2016

Senterets arrangementer i 2016

10. mars

Likestillingsforum: Endringsprosesser i offentlig sektor.

Arrangør: Senter for likestilling.

10. mars

Heltidsnettverk.

Arrangør: Senter for likestilling og Agderforskning.

30. mars

Forskerforum: Kjønn i akademia.

Arrangør: Senter for likestilling.

07. april

Kjønn i media. Åpen forelesning med Elisabeth Eide.

Arrangør: Senter for likestilling.

28. april

På vei hjem - seminar om migrasjon og integrering.

Arrangør: Senter for likestilling, Agder forskning og Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging, Universitetet i Agder.

12.-13. mai

Nettverkssamling. Nordisk likestillingspolitikk i et europeiseringsperspektiv, Kristiansand.

Arrangør: Senter for likestilling og Universitetet i Agder.

02. juni

Forskerforum: Kjønn, religion og deltid.

Arrangør: Senter for likestilling.

16. august

Arendalsuka: Likestilling - Alles ansvar, hvem tar jobben?

Arrangør: Senter for likestilling og Kilden kjønnsforskning.no.

17. august

Arendalsuka: Hverdagsintegrering - Hva skal til?

Arrangør: Senter for likestilling, IMDi, Universitetet i Agder og Agderforskning.

22. august

Mangfoldsmarkeringen på Universitetet i Agder

Arrangør: Senter for likestilling, Universitetet i Agder og SIA.

25. august

Likestillingsforum på Skeive Sørlandsdager: Hvordan sikre et skeivt perspektiv på offentlige tjenester?

Arrangør: Senter for likestilling.

20. september

Forskerforum: Barnevern i et minoritetsperspektiv - Forskningsbasert undervisning og

undervisningsbasert forskning.

Arrangør: Senter for likestilling og Pronett

09. november

Likestillingsforum: Æreskultur.

Arrangør: Senter for likestilling.

15. november

Fagdag om seksualitetsundervisning og seksuell helse blant ungdom.

Arrangør: Senter for likestilling, Sex og politikk, Rosa Kompetanse - FRI, Songdalen kommune, I Do Diversity, Kristiansand kommune og Amatheia.

16. november

Likestillingskonferansen: Under huden - Kulturutfordringer og diskriminering.

Arrangør: Senter for likestilling, Universitetet i Agder, Aust-Agder Fylkeskommune, Vest-Agder Fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Senter for likestilling, Sparebanken Sør, NGO Agder, KS, LO Agder, Norsk Tjenestemannslag, Forskerforbundet, og Parat.

09. desember

Nettverkssamling, Nordisk likestillingspolitikk i et europeiseringsperspektiv. København.

Arrangør: Senter for likestilling og Universitetet i Agder.

Til sammen 16 arrangementer med over 750 deltakere avholdt i 2016.

Opptak av teasere til Likestillingskonferansen 2016.

Oppdrag

Senteret mottar flere henvendelser fra ulike personer og instanser som blant annet ønsker innspill, foredrag eller workshops på likestillingsfeltet. Vi holder også undervisning for NORSEC-studenter. Listen nedenfor trekker fram noen av oppdragene i 2016.

14. januar

Foredrag om likestilling.

Arrangør: Arbeiderpartiets kvinnenettverk, Oslo.

25. januar

Innspill til hvordan Universitetet i Agder kan bidra til den akademiske flyktningsdugnaden.

Arrangør: Universitetet i Agder

25.- 26. januar

Foredrag om kvinner og politisk representasjon under konferansen «How to support a balance of women and men in politics».

Arrangør: Tsjekkias parlament, Fórum 50% og o.p.s, Praha.

05. februar

Innspill om tiltak til

Meld. St. 7 (2015-2016) Likestilling i praksis – Like muligheter for kvinner og menn.

Arrangør: Arbeiderpartiets Familie- og Kulturfraksjon, Oslo.

01. mars

Foredrag om likestillings situasjonen på Sørlandet i dag under arrangementet «Lansering av likestillingsrapport og kortdokumentar om Dialogprosessen»

Arrangør: LUNAR

19. april

Foredrag om kvinner og lederskap

Arrangør: Kompetansenettverket i Agder.

26. mai

Foredrag for Gjerstad kommune om heltidtid.

Arrangør: Gjerstad kommune.

02. september

Innspill til Kristiansand kommunes

spørreundersøkelse om levekår for LHBT-personer.

Arrangør: Kristiansand kommune.

15. september

Foredrag om likestillingshistorie under

arrangementet «200 år - Har Grimstad endret seg».

Arrangør: Soroptimistene, Arendal-Grimstad.

10. oktober

Innspill til Modeling Religion in Norway (MODRN)-prosjekt.

Arrangør: Universitetet i Agder.

31. oktober

Workshop med Kvinesdal kommune: Strategi for likestilling og levekår.

Arrangør: Kvinesdal kommune.

02. november

Undervisning for NORSEC-studenter.

Arrangør: Universitetet i Agder.

12. november

Workshop for LO, Vest-Agder.

Arrangør: LO, Vest-Agder.

23. november

Foredrag om likestilling og levekår for Kameleonkvinnene.

Arrangør: Røde Kors Arendal.

12. desember

Innspills- og informasjonsmøte om CSW 2017.

Arrangør: BLD.

Andre aktiviteter i 2016

I tillegg til å arrangere aktiviteter, deltar senteret på ulike arrangementer gjennom året og sitter i flere referanse- og arbeidsgrupper. Blant annet deltar Senter for likestilling på ca. tre fagsamlinger i året om likestillingsfeltet. Her deltar Barne- og likestillingsdepartementet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Barneungdoms- og familiedirektoratet, Reform - ressurscenter for menn, KUN Senter for kunnskap og likestilling og Likestillingssenteret på Hamar. Listen nedenfor trekker frem noen av senteres aktiviteter i løpet av 2016.

06. januar

Møte i Likestillingsalliansen.

27. - 28. januar

Jämställdhetsdagarna, Malmö.

Arrangør: Sveriges Kvinnolobby m.fl.

01. mars

Møte i Likestillingsalliansen.

11. mars

Kurs i flerkulturell forståelse.

Arrangør: Kristiansand kommune, IMDI, Agder for Alle, RVTS Sør og Universitetet i Agder.

20. april

Møte med Likestillings- og diskrimineringsombudet, Oslo.

21. april

Seminar: Hvordan håndtere flyktnings situasjonen i inngangsporten til Europa?

Arrangør: Universitetet i Agder.

12. mai

Møte i arbeidsgruppa for Agder for Alle.

01. juni

Møte i referansegruppen for BALANSE.

03. juni

Dialogmøte Bufdir m.fl.

09. juni

Besøk hos Movisie og Utrecht Kommune, Nederland.

16. juni

InspirasjonsKilden, Queendom.

Arrangør: Agder for alle.

17. juni

Møte i arbeidsgruppa for Agder for alle.

20. september

Møte i arbeidsgruppa for Agder for alle.

22. september

Kontaktmøte med Forening for kjønnsforskning, Bergen.

23. september

Fagsamling for Nasjonalt fagråd for kvinne- og kjønnsforskning, Bergen.

27. september

Hvordan snu en ekstremist?

Arrangør: Kristiansand kommune.

28. - 29. september

Seminar om LHBT-arbeid i kommunal sektor.

Arrangør: Bufdir.

30. september

Besøk hos Likestillingssenteret på Hamar.

12. - 13. oktober

Problem:Løst.

Arrangør: Batteri Sør og CoWorx.

25. oktober

Brukerråd om integrering.

Arrangør: Mandal kommune.

01. november

Møte med Likestillingssenteret på Hamar, Agderforskning og Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging.

21. november

Møte i referansegruppen for BALANSE.

23. november

Møte i referansegruppe for Likestilt arbeidsliv.

23. november

Møte med GRID-Arendal.

29. november

Pilotkurs om trakassering og seksuell trakassering i arbeidslivet.

Arrangør: LDO.

30. november

Mellom ekskludering og inkludering.

Arrangør: RVTS Sør + Plattform.

01. desember

Dialogmøte Bufdir m.fl.

08. desember

Møte med kvinno.dk og Foreningen Nydanske.

14. desember

Møte i standardiseringskomiteen for standard for mangfoldledelse.

Arrangør: Standard Norge.

6. Planlagte aktiviteter i 2017

Forskning og utvikling

Flere av våre prosjekter strekker seg over flere år. Under følger et lite utsnitt av de prosjektene og aktivitetene som vi har lagt inn for 2017. For ytterligere informasjon om forskningsprosjektene, se kapitel fire.

Forskningsprosjekter

- Likestillingsmonitor Agder 2008 - 2015. Rapporten lanseres i januar 2017. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Agderforskning og Senter for likestilling. I tillegg til analyse av likestillingssituasjonen i Agder inneholder monitoren også en kartlegging av Agder-kommunenes likestillingsarbeid. Forsker: *Eirin Mølland, Agderforskning.*
- **Nordisk** likestillingspolitikk i et europeiseringsperspektiv. Oppstart i 2015 og ferdigstilles i 2017. Prosjektledere: *Åsta L. Einstabland, Senter for likestilling og Knut Dørum, Universitetet i Agder.* Forskere: *Kirsten Ketscher, Universitetet i København; Berit Brandth, Elin Kvande og Siri Øyslebø Sørensen, NTNU; Stine Thidemann Faber, Helene Pristed Nielsen og Lise Rolandsen Agustin, Aalborg Universitet; Zuzana Murdoch og Laila Nordstrand Berg, Universitetet i Agder; Åsa-Karin Engstrand, Roger Klinth og Anna Malmquist, Linköpings Universitet; Jan Erik Grindheim, Leder for Europabevegelsen; og Hrefna Fridriksdottir, University of Iceland*
- Frivillig sektor som integreringsaktør. Oppstart i 2016 og ferdigstilles i 2017. Forskere: *Hanne Haaland og Hege Wallevik, Universitetet i Agder*
- Integration as emplaced practice. Oppstart i 2016 og ferdigstillelse i 2017. Forskere: *May-Linda Magnussen,*

Agderforskning/Universitetet i Agder, Hanne Sortevik Haaland, Universitetet i Agder, Hege B. Wallevik, Universitetet i Agder og Maja P. Frykman, Malmö Universitet.

- Kjønn, religion og deltid. Oppstart i 2015 og vil ferdigstilles innen tidlig 2018. Forskere: *Irene Trysnes, Universitetet i Agder og Ingunn Folkestad Breistein, Angsar Teologiske Høgskole og UiA (Professor II)*

Bokprosjekter

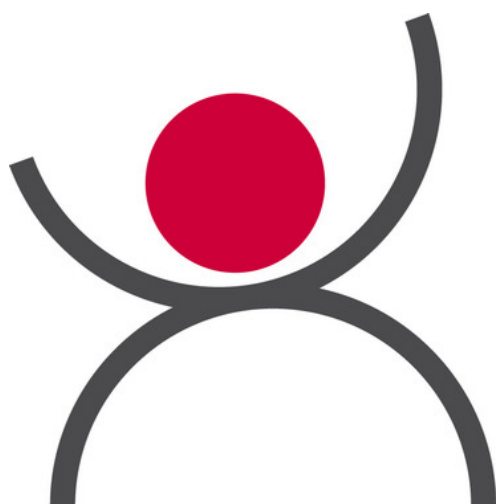
- Bokprosjekt: Norsk arbeidsliv gjennom blikket til innvandrere med høy utdanning. Oppstart 2016. Forsker: *Anne Ryen, Universitetet i Agder*
- Bokprosjekt: Kvinner i det offentlige rom 1914 -2014. Oppstart 2014. Et to-binds verk publiseres av Cappelen Damm Akademiske i løpet av våre 2018. Forsker: *Knut Dørum, Universitetet i Agder*

Søknader

Vi har inne tre søknader for 2017 som er sendt inn til Sørlandet Kompetansefond, Utdanningsdirektoratet og Barne-, utdannings-, og familiedirektoratet.

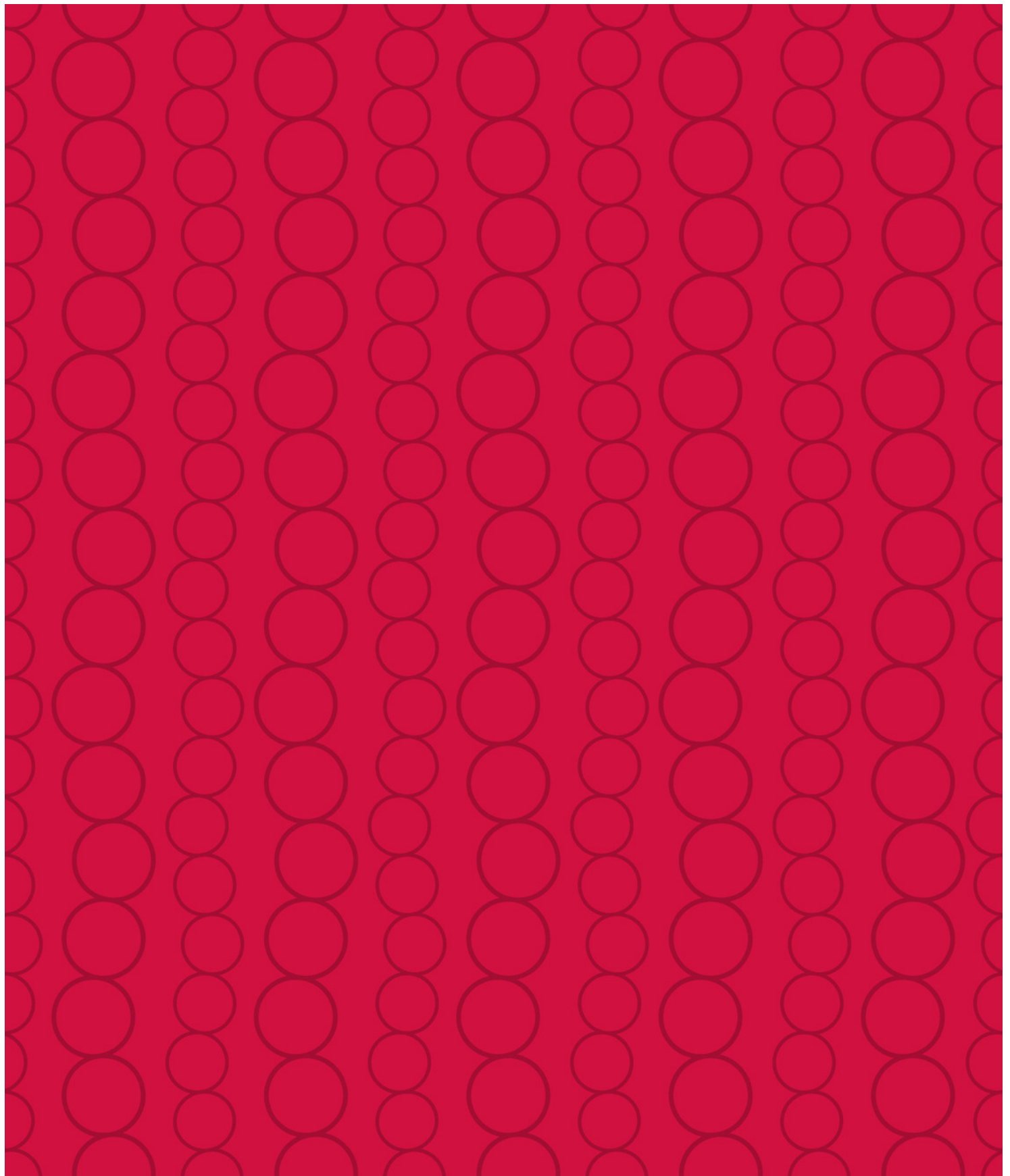
Arrangementer og aktiviteter

I løpet av 2017 vil senteret arrangere tre forskerforum og tre likestillingsforum. Senteret vil blant annet samarbeide med forskningsgruppen «Kjønn, kultur og mobilitet» på Universitetet i Agder for å gjennomføre disse. Formatet vil derfor endres noe. Senteret vil også arrangere og bidra til fagsamlinger, konferanser og seminarer, samt undervise på likestillingsstudiet og etter- og videreutdanningskurset *Kompetanse for mangfol*

SENTERFORLIKESTILLING.ORG

Nysgjerrig på hva vi driver med?
Følg oss på facebook og instagram, sjekk ut vår
hjemmeside og abonner på nyhetsbrevet vårt.

Senterforlikestilling.org
post(at)senterforlikestilling.org

UiA v/Senter for likestilling
Serviceboks 422
4604 Kristiansand

